

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА «ІГНАТОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява № 40583/15)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

15 грудня 2016 року

Це рішення набуде статусу остаточного відповідно до умов визначених пунктом 2 ст. 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Ігнатов проти України»,

Європейський Суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи Палатою в складі :
Анжеліка Нуссбергер (Angelika Nußberger), *Президент*
Ерік Мос (Erik Møse),
Ганна Юдківська (Ganna Yudkivska),
Фаріс Фегабовіч (Faris Vehabović),
Йонко Грозев (Yonko Grozev),
Соїфра Олеарі (Siofra O'Leary),
Мартінс Мітс (Mārtiņš Mīts) , *судді*,
та Мілан Бласко (Milan Blaško) , *заступник голови секції*,

Після обговорення за зачиненими дверима 22 листопада 2016 року

Постановляє таке рішення, що було ухвалене у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу розпочато за заявою (№. 40583/15), поданою проти України до Суду, відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – «Конвенція»), громадянином України, паном Олександром Анатолійовичем Ігнатовим (далі – "заявник") 25 липня 2015 року.

2. Уряд України (далі – «Уряд») був представлений його представником, паном І. Ліщиною з Міністерства юстиції.

3. Заявник стверджував, зокрема, що в ході тримання під вартою його права, гарантовані параграфами 1 (с), 3 і 4 статті 5 Конвенції, були порушені.

4. 2 грудня 2015 року скарги, що стосуються законності, тривалості і швидкості перегляду тримання заявника під вартою відповідно до статті 5 Конвенції, було комуніковано уряду, а решту скарг було визнано неприйнятними, відповідно до параграфу 3 правила 54 Регламенту суду.

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

5. Заявник народився 1989 року і живе у Нижніх Сірогозах.

6. 31 травня 2013 року Солонянське відділення поліції Дніпропетровського відділу поліції ГУНП в Дніпропетровській області було порушено кримінальне провадження за фактом викрадення автомобіля.

7. 4 червня 2013 року заявник був затриманий в якості підозрюваного у зв'язку з цим інцидентом.

8. 5 червня 2013 р. суддя Солонянського районного суду постановив застосувати до заявника запобіжний захід у вигляді тримання під вартою до 4 серпня 2013 року з тієї підстави, що він підозрюється у скоєнні тяжкого злочину, є безробітним, не має коштів, не живе у цьому районі і не проживає за адресою офіційної реєстрації. Було також зроблено припущення, що він може ухилитися від своїх процесуальних обов'язків і здійснити виїзд, щоб уникнути слідства і суду.

9. 21 червня 2013 року заявнику було вручено письмове повідомлення про підозру в пограбуванні Г., вчиненому разом з В.

10. 21 червня 2013 року досудове розслідування закінчилося, і справу стосовно заявника та В. було передано на розгляд Солонянського районного суду. Справу було направлено в Красногвардійський районний суд м. Дніпропетровська (далі – "районний суд").

11. 2 серпня 2013 року районний суд направив справу для подальшого розслідування і продовжив строк тримання заявника під вартою до 1 жовтня 2013 року, зазначивши, що він підозрюється в скоєнні тяжкого злочину і може продовжувати свою злочинну діяльність.

12. 1 жовтня 2013 року районний суд провів підготовче судове засідання у цій справі і продовжив строк тримання заявника та В. під вартою до 29 листопада 2013 р. Суд зазначив, не вдаючись у деталі і не вказуючи, кого із підозрюваних це стосується, що "інші запобіжні заходи не забезпечать належної поведінки обвинуваченого" в ході судового розгляду.

13. 26 листопада 2013 року районний суд продовжив термін тримання заявника під вартою до 24 січня 2014 року, зазначивши, що він і В. були звинувачені у тяжких злочинах, не жили в цьому районі і були безробітними. Також було зроблено припущення, що вони можуть впливати на свідків та інших учасників судового розгляду або іншим чином перешкоджати кримінальному провадженню, враховуючи, що судове провадження ще не розпочалося.

14. 27 грудня 2013 року заявник звернувся до районного суду із клопотанням про його звільнення, висловлюючи скарги, крім того, на стан його здоров'я.

15. 21 січня 2014 року районний суд розглянув і відхилив це клопотання. Суд продовжив термін тримання заявника під вартою до 21 березня 2014 з тих же підстав, що були наведені у попередньому рішенні від 26 листопада 2013. Стосовно його проблем зі здоров'ям

суд зазначив, що він був повністю вилікуваний від ниркової коліки і міг брати участь у судовому розгляді.

16. 19 березня 2014 року районний суд відхилив ще одне клопотання про звільнення, подане 26 лютого 2014 року, і продовжив термін тримання заявника під вартою до 19 травня 2014 з тих же підстав, наведених в двох попередніх рішеннях, додавши, що з огляду на покарання, яке загрожує заявнику, і про що йому відомо, він може ухилитися від участі у кримінальному провадженні, щоб уникнути кримінальної відповідальності.

17. 22 квітня, 17 червня і 15 липня 2014 року районний суд продовжував термін тримання заявника під вартою до 20 червня, 15 серпня і 12 вересня 2014 року відповідно, з тих же підстав, що були наведені у його рішеннях від 26 листопада 2013 року і 21 січня 2014.

18. 15 серпня 2014 року заявник подав ще одне клопотання про звільнення до районного суду.

19. 4 вересня 2014 року районний суд розглянув і відхилив це клопотання, продовживши тримання заявника під вартою до 2 листопада 2014 р. Суд повторив свою попередню аргументацію, додавши, що заявник був обізнаний про покарання за злочин, в якому його було звинувачено, а тому міг перешкоджати кримінальному провадженню, щоб уникнути кримінальної відповідальності. Суд також додав, що він і обвинувачуваний V. не мають жодних міцних соціальних зв'язків.

20. 30 вересня 2014 року заявник подав ще одне клопотання про звільнення, яке було відхилено 9 жовтня 2014 року. Районний суд повторив свою попередню аргументацію, на додаток зазначивши в якості підстави для його затримання, що він не навчався.

21. 31 жовтня 2014 року районний суд відхилив чергове клопотання заявника і продовжив термін тримання заявника під вартою до 29 грудня 2014 року із вказівкою причин, аналогічних до тих, які наведені у рішенні 4 вересня 2014 року.

22. 9 грудня 2014 року районний суд продовжив термін тримання заявника під вартою до 6 лютого 2015 року, повторюючи доводи, наведені в його попередніх рішеннях.

23. 27 січня 2015 року заявника і V. було засуджено Красногвардійським районним судом за вчинення пограбування і викрадення автомобіля із позбавленням волі строком на п'ять років. Суд також прийняв рішення скоротити частину тюремного ув'язнення наполовину (в основному у частині, що не охоплена триманням під вартою) відповідно до закону про амністію.

24. 12 червня 2015 року Менський районний суд Чернігівської області задовольнив клопотання заявника про дострокове звільнення.

II. ВІДПОВІДНЕ ВНУТРІШНЄ ЗАКОНОДАВСТВО

Кримінальний процесуальний кодекс України 2012 року

25. Відповідні положення Кримінального процесуального кодексу такі:

Стаття 176

Загальні положення про запобіжні заходи

«1. Запобіжними заходами є:

...

5) тримання під вартою.

...

4. Запобіжні заходи застосовуються: під час досудового розслідування - слідчим суддею за клопотанням слідчого, погодженим з прокурором, або за клопотанням прокурора, а під час судового провадження - судом за клопотанням прокурора.»

Стаття 197

Строк дії ухвали про тримання під вартою, продовження строку тримання під вартою

«1. Строк дії ухвали слідчого судді, суду про тримання під вартою або продовження строку тримання під вартою не може перевищувати шістдесяті днів...»

Стаття 315

Вирішення питань, пов'язаних з підготовкою до судового розгляду

«...

3. Під час підготовчого судового засідання суд за клопотанням учасників судового провадження має право обрати, змінити чи скасувати заходи забезпечення кримінального провадження, в тому числі запобіжний захід, обраний щодо обвинуваченого. При розгляді таких клопотань суд додержується правил, передбачених розділом II цього Кодексу. За відсутності зазначених клопотань сторін кримінального провадження застосування заходів забезпечення кримінального провадження, обраних під час досудового розслідування, вважається продовженням.»

Стаття 331

Обрання, скасування або зміна запобіжного заходу в суді

«1. Під час судового розгляду суд за клопотанням сторони обвинувачення або захисту має право своєю ухвалою змінити, скасувати або обрати запобіжний захід щодо обвинуваченого.

...

3. Незалежно від наявності клопотань суд зобов'язаний розглянути питання доцільності продовження тримання обвинуваченого під вартою до спливу двомісячного строку з дня надходження до суду обвинувального акта... чи з дня застосування судом до обвинуваченого запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою...»

III. ВІДПОВІДНІ МАТЕРІАЛИ РАДИ ЄВРОПИ

26. Комітет міністрів Ради Європи, який відповідно до параграфу 2 статті 46 Конвенції зобов'язаний здійснювати нагляд за виконанням рішень Суду, у даний час розглядає виконання Україною рішення Суду у справі Харченко проти України (№ 40107/02, 10 лютого 2011 року), в якому підсумовуються недоліки, виявлені в українській системі тримання під вартою. Одним з питань, висвітлених у цьому рішенні, стало тримання осіб без будь-якого судового рішення у період між закінченням слідства і початком судового процесу. Згідно з інформацією, опублікованою на веб-сайті Комітету, справа знаходиться на стадії «посиленого нагляду».

27. У зв'язку з цим 21 лютого 2013 року Уряд України представив переглянутий План дій, в якому Уряд знову заявив про те, що парламент прийняв новий Кримінальний процесуальний кодекс, який вступив у силу і якому в значній мірі усунені недоліки законодавства, що лежать в основі неодноразових порушень статті 5 Конвенції. На своєму 1164-ому засіданні (5-7 березня 2013 р.) Комітет міністрів зазначив, серед іншого, що від української влади потрібні подальші роз'яснення щодо законодавчих змін, про які йде мова.

28. На 1265-й нараді (20-21 вересня 2016) Комітет міністрів відзначив, що Кримінальний процесуальний кодекс значно поліпшив процедуру тримання під вартою, однак, деякі порушення статті 5 не були вирішені новим Кодексом. Вони посилалися, зокрема, на справу Чанєва, яка стосувалася тримання заявника під вартою без ухвали суду в період між закінченням слідства і початком судового процесу (див. Чанєв проти України, № 46193/13, 9 жовтня 2014). Комітет міністрів наполягав на необхідності швидкого завершення законодавчої реформи і забезпечення вжиття судами і прокурорами на практиці усіх можливих заходів для запобігання подальших порушень статті 5 у частині тримання під вартою.

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 5 КОНВЕНЦІЇ

29. Заявник скаржить на підставі параграфу 1 (с) статті 5 Конвенції, що на 1 жовтня 2013 року суд, вирішуючи питання про його тримання під вартою, не зазначив жодних належних аргументів, а також на те, що внутрішнє законодавство не вимагає від національних

судів наведення таких аргументів або встановлення часових меж. Спираючись на параграф 3 статті 5, заявник скаржився, що його тримання під вартою було продовжено судом кілька разів на однакових підставах. Він також скаржився на те, що його клопотання про звільнення, подане до місцевого суду 27 грудня 2013 року, не було розглянуте аж до 21 січня 2014 року, і що аналогічне клопотання, подане 15 серпня 2014, не було розглянуте до 4 вересня 2014 року, що не відповідає вимозі невідкладності розгляду, відповідно до параграфу 4 статті 5.

Відповідні норми Стаття 5 Конвенції такі:

«1. Кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої законом:

...

с) законний арешт або затримання особи, здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення;

...

3. Кожен, кого заарештовано або затримано згідно з положеннями підпункту "с" пункту 1 цієї статті, має негайно постати перед суддею чи іншою посадовою особою, якій закон надає право здійснювати судову владу, і йому має бути забезпечено розгляд справи судом упродовж розумного строку або звільнення під час провадження. Таке звільнення може бути обумовлене гарантією з'явитися на судові засідання.

4. Кожен, кого позбавлено свободи внаслідок арешту або тримання під вартою, має право ініціювати провадження, в ході якого суд без зволікання встановлює законність затримання і приймає рішення про звільнення, якщо затримання є незаконним...»

А. Прийнятність

30. Суд зазначає, що ці скарги не є явно необґрунтованими у розумінні параграфу 3 (а) статті 35 Конвенції. Він також зазначає, що вони не є неприйнятними відповідно до будь-яких інших підстав. Тому вони повинні бути визнані прийнятними.

В. По суті

1. Параграф 1 статті 5 Конвенції

31. Заявник стверджував, що відповідно до статті 315 Кримінального процесуального кодексу, на підготовчому судовому засіданні суд має право обрати, змінити чи скасувати заходи забезпечення кримінального провадження, у тому числі запобіжний захід, обраний

щодо обвинуваченого, але це положення не зобов'язує суд наводити будь-які причини для подальшого тримання під вартою або встановлювати граничний термін тримання під вартою.

32. Уряд погодився з тим, що позбавлення волі було запобіжним заходом, який використовується у виняткових випадках, але стверджував, що у даному випадку це було виправдано. Уряд стверджував, що тримання заявника під вартою було законним і, таким чином, не було ніякого порушення його прав, гарантованих параграфом 1 статті 5 Конвенції.

33. Суд зазначає, що скарга заявника за цим параграфом обмежується рішенням суду, винесеним 1 жовтня 2013 року.

34. Стаття 5 Конвенції, разом зі статтями 2, 3 і 4, є серед основоположних прав, що захищають фізичну безпеку особистості, і в цій якості її важливість має першорядне значення. Її головна мета полягає в тому, щоб не допустити свавільного або необґрунтованого позбавлення волі. Зокрема, можна ідентифікувати три основні засади у практиці Суду: вичерпний характер винятків, які повинні бути інтерпретовані строго і які не допускають широкого трактування відповідно до інших положень Конвенції (зокрема, статті 8-11 Конвенції); законності затримання, включаючи матеріальне та процесуальне право, що є вимогою ретельного дотримання принципу верховенства права. Одним з найбільш поширених видів позбавлення волі у кримінальному провадженні є досудове тримання під вартою. Таке тримання є одним із винятків із загального правила, що кожна людина має право на свободу (параграф 1 статті 5), та передбачено в підпункті (с) пункту 1 статті 5 Конвенції. Період, який повинен прийматися до уваги, починається, коли особу затримують або беруть під варту, і закінчується, коли він або вона звільняється і/або виголошується вирок, навіть якщо це тільки вирок суду першої інстанції (див *Бузаджі проти Республіки Молдова*, №. 23755/07, § 84 і 85, ECHR 2016, з подальшими посиланнями).

35. Суд зазначає, що відповідно до статті 315 Кримінального процесуального кодексу, суд має право обрати, змінити чи скасувати заходи забезпечення кримінального провадження. Стаття 331 додатково зобов'язує суди прийняти рішення щодо запобіжного заходу за клопотанням сторони обвинувачення або захисту, а в деяких випадках навіть за власною ініціативою суду (див. пункт 25 вище). Видається, що при цьому суд не зобов'язаний цим положенням надавати обґрунтування для продовження тримання обвинуваченого під вартою або встановити будь-який граничний термін, на який продовжується тримання під вартою. Проте, існує загальне положення статті 197, яке встановлює, що рішення про тримання під вартою дійсне протягом максимум шістдесяти днів на будь-якій стадії слідства і суду, і це мало місце в рішенні від 1 жовтня 2013, на яке скаржитьсся заявник. Дійсно, суд продовжив тримання заявника під вартою до 29 листопада 2013 року (див пункт 12 вище). Звідси

впливає, що ця частина заяви заявника не заснована на фактичних обставинах його справи і Суд не покликаний вирішувати суто теоретично, чи стаття 315 повинна містити конкретне посилання на зобов'язання судів встановлювати часові рамки при продовженні тримання під вартою.

36. У той же час, Суд зазначає, що, незважаючи на те, що кримінальна справа була на новій процесуальній стадії, із двома обвинуваченими, національний суд не навів ніяких підстав для свого рішення і не вказав про кого із підозрюваних йдеться у рішенні (див. пункт 12 вище). Це залишило заявника в стані невизначеності щодо підстав його затримання після цієї дати. У зв'язку з цим, Суд повторює, що відсутність будь-яких підстав, наданих судовими органами у своїх рішеннях, які дозволяють затримання протягом тривалого періоду часу є несумісним з принципом захисту від свавілля, закріпленого у параграфі 1 статті 5 (див *Єлоєв проти України*, № 17283/02, § 54, 6 листопада 2008 року; *Нахманович проти Росії*, № 55669/00, §§ 70-71, 2 березня 2006 року; і *Сташайтіс проти Литви*, № 47679/99, § 67, 21 березня 2002 року). За цих обставин Суд вважає, що рішення районного суду від 1 жовтня 2013 року не надавало заявникові адекватного захисту від свавілля, який є суттєвим елементом законності тримання під вартою за змістом параграфу 1 статті 5 Конвенції.

37. Відповідно мало місце порушення параграфу 1 статті 5 Конвенції.

2. Параграф 3 статті 5 Конвенції

38. Заявник стверджував, що у своїх рішеннях, які продовжували його подальше тримання під вартою, національні суди в основному посилалися на серйозність звинувачень, висунутих проти нього і не змогли дати переконливих причин для тримання його під вартою.

39. Уряд стверджує, що тримання заявника під вартою з моменту його арешту до його засудження перебувало під постійним контролем судових органів і було предметом перегляду кожні два місяці. Вони відзначили, що доводи сторін завжди брались до уваги національними судами. Уряд стверджував, що тримання заявника під вартою було необхідним і виправданим, і що не було ніякого порушення його прав.

40. Суд нагадує, що питання про те, чи є розумним термін тримання особи під вартою не може оцінюватися абстрактно. Це питання повинно бути оцінено відповідно до особливостей кожного конкретного випадку, причини, наведених у рішеннях національних судових та слідчих органів, і задокументованих фактах, на які посилається заявник у його клопотанні про звільнення. Тривале тримання під вартою може бути виправдане у даному випадку, тільки якщо є конкретні ознаки існування суспільного інтересу, який, незважаючи на презумпцію невинуватості, переважає правило поваги до особистої свободи (див, серед

іншого, *Лабіта проти Італії*, № 26772/95, § 153, ECHR 2000-IV; і *Бузаджі проти Республіки Молдова*, процитоване вище, § 90).

41. У цій справі Суд зазначає, що тримання заявника під вартою тривало майже рік і вісім місяців. Серйозність звинувачень, висунутих проти нього і ризик його втечі були згадані в первісному рішенні про застосування до нього запобіжного заходу у виді тримання під вартою. Ці ж аргументи, а також ризик його впливу на хід розслідування, який був доданий незабаром (див. пункти 8 і 13), залишилися незмінними аж до винесення вироку, за винятком рішення від 1 жовтня 2013, яке не містило взагалі ніяких підстав (див. пункти 12 і 34 вище). Таким чином, суди використовували ті ж підстави для продовження терміну тримання заявника під вартою. Проте, відповідно до параграфу 3 статті 5, обґрунтування будь-якого терміну тримання, незалежно від того, наскільки коротким цей термін є, повинно бути переконливо продемонстроване владою. Аргументи за чи проти звільнення, у тому числі ризик того, що обвинувачений може перешкодити належному проведенню судового розгляду, не повинні прийматися абстрактно, але повинні бути підкріплені фактичними доказами. Небезпека переховування обвинуваченого не може бути оцінена виключно на основі важкості покарання за злочин. Наявність небезпеки переховування повинно бути оцінено з посиланням на ряд інших відповідних факторів, які можуть або підтвердити існування небезпеки втечі, або зробити її настільки незначною, що вона не може виправдати тримання під вартою (див. *Строган проти України*, № 30198/11, § 97, 6 жовтня 2016 р.). Суд зазначає, що рішення про затримання заявника були сформульовані в загальних рисах і містили повторювані фрази. Із цих рішень не можна зробити висновок, що суди зробили належну оцінку фактів, що мають відношення до питання про те, чи був такий запобіжний захід необхідним у даних обставинах на відповідній стадії процесу. Крім того, з плином часу для тривалого тримання заявника під вартою потрібне додаткове обґрунтування, але суди не надали жодних додаткових аргументів. Крім того, на жодному з етапів національні суди не розглянули будь-які інші превентивні заходи в якості альтернативи тримання під вартою (див. *Осипенко проти України*, №. 4634/04, §§ 77 і 79, 9 листопада 2010 року).

42. Викладені міркування є достатніми для того, щоб Суд прийшов до висновку, що мало місце порушення параграфу 3 статті 5 Конвенції.

3. Параграф 4 стаття 5 Конвенції

43. Заявник стверджував, що у двох випадках національні суди розглядали його клопотання про звільнення двадцять п'ять і дев'ятнадцять днів відповідно, що не є достатньо оперативно, щоб відповідати вимогам пункту 4 статті 5 Конвенції.

44. Уряд зазначив, що всі клопотання заявника про звільнення були розглянуті національними судами, включаючи клопотання від 27 грудня 2013 року і 15 серпня 2014, які були розглянуті 24 січня і 4 вересня 2014 року відповідно. На думку уряду, це продемонструвало, що національні суди не ігнорували клопотання заявника, а навпаки розглядали їх в деталях. Вони прийшли до висновку, що не було ніякого порушення прав заявника, гарантованих параграфом 4 статті 5 Конвенції.

45. Суд нагадує, що параграф 4 статті 5 Конвенції передбачає, що "законність затримання вирішується без зволікання". Є два аспекти цієї вимоги: по-перше, можливість судового розгляду повинна бути надана незабаром після того, як особа була затримана, і, при необхідності, через розумні проміжки часу після цього. По-друге, судовий розгляд повинен проводитися з належною ретельністю (див. *Худобін проти Росії*, № 59696/00, § 115, ECHR 2006-XII (витяги)).

46. Суд зазначає, що клопотання заявника про звільнення від 27 грудня 2013 року і 15 серпня 2014 роки не були розглянуті судом аж до 24 січня та 4 вересня 2014 року, відповідно, що не відповідає вимогам розгляду без зволікання (див, з урахуванням відповідних змін, *Ребок проти Словенії*, № 29462/95, §§ 85-86, ECHR 2000-XII; і *Кадем проти Мальти*, № 55263/00, §§ 44 і 45, 9 січня 2003 рік).

47. Суд вважає, що, мало місце порушення параграфу 4 статті 5 Конвенції.

II. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 46 КОНВЕНЦІЇ

48. Перш ніж розглядати вимоги щодо справедливої сатисфакції, подані заявником відповідно до статті 41 Конвенції, і з урахуванням обставин справи, Суд вважає за необхідне визначити, які наслідки може мати застосування статті 46 Конвенції для держави-відповідача.

Стаття 46 визначає:

«1. Високі Договірні Сторони зобов'язуються виконувати остаточні рішення Суду в будь-яких справах, у яких вони є сторонами.

2. Остаточне рішення Суду передається Комітетові Міністрів, який здійснює нагляд за його виконанням.»

49. Суд повторює, що стаття 46, як це тлумачиться у світлі статті 1, накладає на державу-відповідача юридичне зобов'язання здійснювати під контролем Комітету міністрів, відповідні загальні і/або індивідуальні заходи, спрямовані на забезпечення прав заявника, порушення яких було виявлено Судом. Такі ж заходи також повинні бути прийняті щодо інших осіб, які знаходяться у такому ж становищі як і заявник, зокрема, шляхом вирішення проблем, які стали підставою для висновків Суду (див, серед багатьох інших рішень, *Веренцов*

проти України, №. 20372/11, § 94, 11 квітня 2013). Це зобов'язання послідовно підкреслював Комітет міністрів під час контролю за виконанням рішень Суду. Незважаючи на те, що до компетенції Суду не входить визначення заходів правового захисту, які можуть бути доцільними для держави-відповідача, занепокоєння Суду має сприяти швидкому та ефективному усуненню недоліків, виявлених у національній системі захисту прав людини (див Дріза проти Албанії, № 33771/02, § 125, ECHR 2007 XII (витяги)).

50. Заявник стверджував, що він був підданий повторюваному порушенню його прав.

51. Уряд вважає, що не було ніякого порушення прав заявника або системних проблем у даному випадку.

2. У цій справі Суд встановив порушення статті 5 Конвенції, яке може бути названо неодноразовим у практиці Суду щодо України. У справі *Харченко*, Суд зазначив, що він регулярно виявляв порушення параграфу 1 (с) статті 5, статті 3 і 4 Конвенції, зокрема, щодо ситуацій, аналогічних тим, що наявні у даному випадку (див *Харченко проти України*, № 40107/02, §§ 98-100, 10 лютого 2011). Ці питання були наслідком законодавчих прогалин (див. там само), і державі-відповідачу було запропоновано вжити термінових заходів щодо приведення свого законодавства і адміністративної практики у відповідність з висновками Суду щодо статті 5 Конвенції (там же, § 101). Розглянувши обставини даної справи, Суд не переконаний, що нове законодавство є достатнім щодо вимог до тримання під вартою (див. також висновки Комітету міністрів, згадані у пункті 28 вище).

53. З урахуванням вищевикладеного, Суд вважає, що найбільш підходящим способом для вирішення вищезазначеного порушення є подальше проведення реформи законодавства і/або практики для того, щоб забезпечити дотримання вимог статті 5 при здійсненні кримінального провадження.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

54. Стаття 41 Конвенції визначає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію.»

А. Шкода

55. Заявник вимагав 20,000 євро (EUR) в якості компенсації за моральну шкоду.

56. Уряд вважає, що вимога необґрунтована, оскільки не було ніякого порушення прав заявника, і, у будь-якому випадку, надмірна.

57. Беручи до уваги обставини справи і роблячи оцінку на засадах справедливості, Суд присуджує заявнику 6000 євро і додатково компенсацію будь-якого податку, який може бути накладено на компенсацію моральної шкоди.

В. Судові витрати

58. Заявник не заявляв відповідних вимог, тому Суд не присуджує жодної компенсації.

С. Пеня

59. Суд вважає, що пеня повинна дорівнювати граничній процентній ставці Європейського центрального банку, до якої слід додати три відсотки.

ІЗ ЦИХ ПРИЧИН СУД ОДНОСТАЙНО

1. Оголошує заяву прийнятною;
2. Постановляє, що мало місце порушення параграфу 1 статті 5 Конвенції;
3. Постановляє, що мало місце порушення параграфу 3 статті 5 Конвенції;
4. Постановляє, що мало місце порушення параграфу 4 статті 5 Конвенції;
5. Постановляє

(а) що держава-відповідач має сплатити заявнику протягом трьох місяців з дня набрання рішенням законної сили, відповідно до параграфу 2 статті 44 Конвенції, 6000 євро (шість тисяч євро), додатково компенсацію будь-якого податку, який може бути накладено на компенсацію моральної шкоди, конвертовані у валюту держави-відповідача за курсом, чинним на дату виплати;

(b) що зі спливом вищезазначених трьох місяців до повного розрахунку пеня повинна нараховуватися на цю суму в розмірі, рівному граничній процентній ставці Європейського центрального банку за період прострочення платежу плюс три відсотки.

6. Відхиляє інші клопотання заявника щодо справедливої сатисфакції.